

MARZENA GŁODEK

PAP SŁUPSK

GIOVANNI VILLANI,
*O BOGACTWIE I WIELKOŚCI KOMUNY FLORENCJI*¹

XCII

Dochody Komuny Florencji²

Komuna Florencji miała zbyt mały dochód ze swoich rent, jak można się o tym przekonać, ale podźwignęła się w tym czasie dzięki dochodom z podatków i kiedy potrzebowała pieniędzy na rozpoczęcie wojny z Mastino³, ożyła dzięki daninom i podatkom od handlu i bogactwa i innym podatkom nadzwyczajnym ustalając je z korzyścią dla swego dochodu. W tych czasach, niżej opisanych, podatki zostały u nas nałożone sumiennie przez prawników Komuny, i wzrosły w tych czasach, jak

---

¹ Przetłumaczony fragment pochodzi z XI księgi *Kroniki* Giovanniego Villaniego (1280? – 1348) kupca i wysokiego urzędnika władz Komuny florenckiej, związanego z Partią Gwelfów i potężnym rodem bankierskim Bardich, których bankructwo i fiasko, przygotowywanego dla obrony zachwianej pozycji, zamachu stanu spowodowały prawie roczny pobyt G.Villaniego we florenckim więzieniu. G. Villani rozpoczął pracę nad *Kroniką* w 1308 r. i kontynuował ją aż do ostatnich dni życia, tworząc monumentalne, zadziwiające mnóstwem szczegółów sprawozdanie, którego głównym bohaterem jest Florencja. Dzieło Villaniego liczy 12 ksiąg zebranych w dwa tomy. Przerwaną przez śmierć pracę G. Villaniego kontynuował jego brat Mateusz i bratanek Filip. **Zamieszczona relacja odnosi się do początku lat czterdziestych XIV w.**

² Według najprostszej definicji Komuna to zaprzysiężone stowarzyszenie mieszkańców – obywateli miasta, organizacja o charakterze publicznym, a nie prywatnym. Pojawiła się gdy mieszkańcy miast północnowłoskich, między końcem XI a pocz. XII w., korzystając z niezwykłego rozwoju, zorganizowali się, aby utworzyć samorząd miejski. Nazwę tą rozciągnięto na miejski samorząd oraz na terytorium pod jego zarządem.

³ Mastino II della Scala, pan Werony z rodu Scaligerów, uważany za jednego z najbogatszych władców włoskich. Agresywna polityka powiększania państwa Scaligerów niepokoila inne miasta, przede wszystkim Wenecję, Florencję i Mediolan. Miasta te przy poparciu Mantui i Ferrary rozpoczęły w 1336 r. wojnę przeciwko Mastino II. Scaligerowie ponieśli klęskę i utraciwszy Bergamo, Brescię, Belluno, Feltre, Parmę, Lukkę i Padwę (na mocy dwóch traktatów pokojowych z 1337 i 1339) musieli ostatecznie zrezygnować z dominacji w północno-zachodniej części Półwyspu Apenińskiego.